

PATVIRTINTA
Panevėžio gamtos mokyklos
direktoriaus 2022-09-01
įsakymu Nr. VĮ-111

PANEVĖŽIO GAMTOS MOKYKLOS

2022-2023 MOKSLO METŲ UGDYMO PLANAS

**2022
Panevėžys**

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2022-2023 mokslo metų ugdymo planas (toliau - Ugdymo planas) reglamentuoja Panevėžio gamtos mokyklos vykdomų neformaliojo vaikų švietimo (toliau – NVŠ) programų įgyvendinimą 2022-2023 mokslo metais.

2. Ugdymo planas parengtas vadovaujantis:

2.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu;

2.2. Lietuvos Respublikos Konstitucija;

2.3. Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-2695 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo koncepcijos patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 29 d. įsakymo Nr. V-554 redakcija);

2.4. Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-4 „Dėl bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašo patvirtinimo“;

2.5. Lietuvos higienos norma HN 20:2018 „Neformaliojo vaikų švietimo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. V-599 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 20:2018 „Neformaliojo vaikų švietimo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. V-696 redakcija);

2.6. Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“;

2.7. 2021-2022 ir 2022-2023 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-688;

2.8. Panevėžio miesto savivaldybės formalųjį švietimą papildančio ugdymo, neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo mokyklų mokslo metų ugdymo plano forma, patvirtinta Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjo 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. VĮ-118 „Dėl formalųjį švietimą papildančio ugdymo ir neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo mokyklų ugdymo plano formos patvirtinimo“;

2.9. Panevėžio gamtos mokyklos nuostatais, patvirtintais Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. 1-381 „Dėl Panevėžio gamtos mokyklos nuostatų patvirtinimo ir Savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 31 d. sprendimo Nr. 1-7 „Dėl Panevėžio gamtos mokyklos nuostatų patvirtinimo ir Savivaldybės tarybos 2011 m. rugpjūčio 25 d. sprendimo Nr. 1-8-8 pripažinimo netekusiu galios“ pripažinimo netekusiu galios“;

2.10. Panevėžio miesto savivaldybės formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklų ir neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo mokyklų, vykdančių formalųjį švietimą papildančio ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo, neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ir neformaliojo ugdymo veiklas, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. 1-93 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklų ir neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo mokyklų, vykdančių formalųjį švietimą papildančio ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo, neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ir neformaliojo ugdymo veiklas, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir Savivaldybės tarybos sprendimų pripažinimo netekusiais galios“ (su vėlesniu pakeitimu);

2.11. Pramonės 4.0 vystymo Panevėžio regione 2019–2023 m. strategija;

2.12. Panevėžio miesto strateginio plėtros 2021–2027 metų planu ir Panevėžio miesto strateginio plėtros 2021–2027 metų plano įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašu, patvirtintu Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. 1-362.

3. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas atrenkant ir pritaikant ugdymo turinį pagal mokyklos tikslus, konkrečius miesto mokinių ugdymo poreikius, steigėjo nustatytus reikalavimus. Ugdymo turinys pateikiamas ugdymo plane, kuris, suderinus su Mokyklos taryba ir pritarus Savivaldybės administracijos Švietimo skyriui, tvirtinamas direktoriaus įsakymu.

II SKYRIUS 2021-2022 MOKSLO METŲ UGDYMO PLANO ANALIZĖ

4. 2021-2022 mokslo metais ugdymo procesas buvo organizuotas atsižvelgiant į mokyklos galimybes ir materialinę bazę, stebėsenos rodiklius, veiklos įsivertinimo duomenimis, vaikų amžių, poreikius ir interesus. Mokykloje dirbo 23 mokytojai (1 ekspertas, 14 mokytojų metodininkų, 3 vyr. mokytojai ir 5 mokytojai).

4.1. 2021-2022 mokslo metų tikslas – tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius per neformaliojo ekologinio švietimo programų turinio įgyvendinimą.

Tikslą įgyvendinti padėjo šie uždaviniai:

- ugdyti mokinių aplinkosaugines kompetencijas ugdymo procesą orientuojant į kompleksinę gamtinės aplinkos pažinimą per praktines veiklas.

- lavinti mokinių kūrybiškumo, iniciatyvumo įgūdžius dalyvaujant organizuojamuose renginiuose, projektinėse veiklose.

4.2. 2021-2022 mokslo metais buvo įgyvendinamos trys neformaliojo ekologinio švietimo programos, patvirtintos 2016 m. gegužės 23 d. direktoriaus įsakymu Nr. VI- 56 „Dėl bendrųjų neformaliojo ekologinio švietimo programų „Gamtos takeliu“, „Kaip prisijaukinti lapę“, „Žemei reikia draugų“, „Elgiuosi atsakingai – tausoji gamtą – kuriu ateitį“ patvirtinimo“ (su vėlesniu pakeitimu). 2021 m. spalio 1 d. programoms įgyvendinti sutelktas 351 mokinys: „Gamtos takeliu“ - 126, „Kaip prisijaukinti lapę“ - 167, „Žemei reikia draugų“ - 58 mokiniai. Veiklas vykdė 24 neformaliojo ugdymo grupės: 16 grupių bendrojo ugdymo mokyklų mokinių (iš jų viena grupė kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų) ir 8 priešmokyklinio amžiaus vaikų grupės. Balandžio mėnesį dėl objektyvių priežasčių 1 grupė nutraukė veiklą (13 mokinių). Per mokslo metus programos nebaigė 6 mokiniai. 2022 m. birželio 23 d. duomenimis mokykloje buvo 345 mokiniai, iš jų 341, lankiusiam ne mažiau 60 proc. pamokų, išduoti Neformaliojo vaikų švietimo programos baigimo pažymėjimai.

Įgyvendindami ugdymo plano tikslą **„Tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius per neformaliojo ekologinio švietimo programų turinio įgyvendinimą“**, mokytojai, vadovaudamiesi pasirinktos Bendrosios neformaliojo ekologinio švietimo programos nuostatomis, parengė 23 metinės veiklos ilgalaikius planus, pagal kuriuos įgyvendino ugdymo turinį, atliepiantį mokyklos 2021-2022 mokslo metų uždavinius.

Įgyvendinant pirmąjį uždavinį **„Ugdyti mokinių aplinkosaugines kompetencijas ugdymo procesą orientuojant į kompleksinę gamtinės aplinkos pažinimą per praktines veiklas“**, prioritetai buvo teikiami praktinėms veikloms lauke, STEAM metodikų taikymui pamokose. Per 40 proc. užsiėmimų organizuota Panevėžio gamtos mokyklos edukacinėse erdvėse, mokyklų – partnerių lauko aplinkoje, išvykose į parkus ir kt. Šie užsiėmimai betarpiškai siejosi su gamtinės aplinkos pažinimu per pojūčius ir praktines veiklas lauke.

Stiprinant pažinimo kompetencijų ugdymą ypač didelę paramą mokytojams, taikant STEAM metodikas, teikė mokyklos metodininkai. Kartą per pusmetį grupėms buvo organizuojami mokymai. Programos „Kaip prisijaukinti lapę“ mokiniai dalyvavo mokymuose apie atliekų skaidytojus „Kas gyvena po akmeniu?“, popietėje, skatinančioje tausojančio išskylavimo gamtoje tradicijas „Labas, pagaliau susitikom!“, praktinėse veiklose „Kaip atlikti GLOBE programos gamtos stebėjimus?“, „Pažinkime medžius iš jų sėklų ir vaisių“, „Metų laikai. Gamtos stebėjimai žiemą“, „PGM gyvūnai“, „Šokim į daržininko batus!“ „Pažinkime medžius ir krūmus iš lapų“. Programos „Žemei reikia draugų“ mokiniams buvo skirti mokymai „Mokomės pažinti vaisines arbatas“, „Laužas – stovyklavietės širdis“, „Atliekų rūšiavimas“, „Vėjo kryptys ir energetika“. Programos „Gamtos takeliu“ mokiniai dalyvavo rudens ir pavasario darbų darže mokymuose „Patiems auginti – nauda ir džiaugsmas“, patyriminio ugdymo veiklose „Prie laužo“, „Pažintis su

didinimo prietaisais“. Antrajame pusmetyje ir toliau buvo plėtojama metodinė priemonė mokytojams „Į pagalbą gamtos sekliams“, kai metodininkai dalijosi gerąja patirtimi ir grupių užsiėmimų Gamtos mokykloje metu demonstruodavo praktinių veiklų, STEAM požymių turinčių metodikų taikymą. Mokytojai kartu su vaikais dalyvavo tokiose veiklose kaip „Gamtos reiškiniai ir kalendorinės šventės. Užgavėnių kaukės“, „Inkilai – uoksinių paukščių namai“, „Mokomės pažinti vaisines arbatas“, „Pirkdamas maštau – rūšiuodamas taupau“, „Pavasario sezonas ir jo požymiai gamtoje“, „Mažieji tvenkinio gyventojai“, atliko laboratorinius darbus „Pažintis su laboratoriniais indais ir prietaisais, skirtais vandens matavimams, tyrimams bei darbas su jais“ ir kt.

Siekiant plėtoti ir skatinti tiriamąsias veiklas gamtoje buvo pradėtas rengti metodinių rekomendacijų „Stebėk, pažink, fiksuok“ ciklas. Įgyvendinant parengtas užduotis darbui su mokiniais, mokytojai organizavo veiklas grupėse: „Rudens požymiai“, „Medžio pokyčių stebėjimai“, „Žiemos reiškinių stebėjimas“, „Ar ilgai žydi augalo žiedas?“.

Gyvūnų metams paminėti buvo organizuotas susitikimas su veterinarijos gydytoju – pokalbis apie profesiją, meilę gyvūnams, atsakomybę ir siekį užtikrinti jų ir visuomenės sveikatą. Mokiniai aktyviai įsijungė į Klimato kaitos dienos paminėjimą. 23 grupėse, įvairiomis formomis buvo vedami užsiėmimai „Tavo 15 žingsnių klimato kaitai mažinti“. Dalyje užsiėmimų buvo stiprinamos mokinių sveikos gyvensenos nuostatos, socialinės emocinės kompetencijos, kūrybiškumas. Ugdymo veiklos siekė mokymosi ir gyvenimo darnos per praktinį mokymąsi, kompleksinę gamtinės aplinkos pažinimą. Mokiniai ugdėsi gebėjimą išvelgti įvairių reiškinių tarpusavio ryšius, įgijo patirties remtis gamtamoksline pasaulio samprata ir vertybinėmis nuostatomis.

Įgyvendindama antrąjį uždavinį „**Lavinti mokinių kūrybiškumo, iniciatyvumo įgūdžius dalyvaujant organizuojamuose renginiuose, projektinėse veiklose**“, mokykla telkė mokinius dalyvauti projektinėse veiklose, renginiuose, skatino jų saviraišką.

Daugelį mokyklos veiklų apjungia dalyvavimas Gamtosauginių mokyklų programoje, organizuota per 10 mokymų, akcijų, žygių, skirtų temoms „Mokyklos aplinka“ ir „Atliekos“. Bendruomenė aktyviai įsijungė į elektronikos ir baterijų atliekų surinkimo akciją „Sugedo? Nebereikalingas? – atiduok perdirbti“, išrūšiuotų atliekų perdavimą atliekų tvarkytojams „Eko Novus“. Programos „Gamtos takeliu“ mokiniai drauge su tėveliais dalyvavo ekologinėje akcijoje „Draugiška gamtai šeima“. Ekologinė iniciatyva „Pas mus gražu. Bus dar gražiau!“ sutelkė aplinkos tvarkymui už mokyklos teritorijos, Kaizerlingo miškelyje, Marijonų sode, miesto parke, socialinių partnerių aplinkoje. Iniciatyvos metu surinktos atliekos buvo tvarkingai surūšiuotos.

Neliko be atgarsio ir šiandienos aktualijos. Grupių „Medžio mozaika“ ir „Žalias lapas“ ugdytiniai išreiškė palaikymą Ukrainos vaikams: pagamino zylučiu siluetus, nudažė mėlynageltona spalvomis ir sukabino Gamtos mokyklos teritorijoje augančiame medyje. Šie akcentai rado atgarsį ir šių metų programos baigimo pažymėjimo formoje.

Mokykla šventė įkūrimo 55-metį, šiam įvykiui paminėti vaikai buvo pakviesti į kūrybos sodą „Paukščių raštai“, kuris peraugo į akciją „Metai, paukščiais plasnojantys“ - mokyklos teritorijos puošimą mokinių dekoruotais paukščiais.

Gyvūnų metų paminėjimui vaikai dalyvavo kūrybinių miniatiūrų konkurse „Mažesni už mus“, o minint „Nepirk nieko“ dieną mokėsi kurti eko žaidimus „Nepirk, pasidaryk pats. Kūrybos sode „Margučiai ritas“ ugdytinių pagaminti ir dekoruoti stilizuoti kiaušiniai Velykų proga puošė mokyklos aplinką. Žaliojoje galerijoje pristatyta ugdytinių kūrybinių darbų paroda - eksponuoti medžio darbai, floristiniai atvirukai ir pilių maketai.

Už aktyvų dalyvavimą Gamtosauginių mokyklų programoje, gebėjimą sutelkti bendruomenę švietimo įstaigos ekologiškai būklei gerinti, mokykla jau 12-ą kartą pelnė Tarptautinį gamtosauginių mokyklų sertifikatą ir Žaliąją vėliavą.

Įgyvendinant aplinkosaugos švietimo projektą „Aplinkai draugiškas panevėžietis“, skirtą miesto visuomenės aplinkosauginiam ugdymui, dalyvauja ir mokyklos mokiniai. Bene iškiliausi renginiai - inkilų paukšteliams gamybos akcija „Padovanok namus sparnuočiui“, piešinių konkursas-paroda „Sveikinu Žemę“, skirta Pasaulinės Žemės dienos paminėjimui, mokinių konferencija „Aplinka ir aš“, žygis „Pažink ir puoselėk savo aplinką“, skirtas Pasaulinei aplinkos dienai paminėti, kurio metu buvo atliekamos aplinkos stebėjimo užduotys.

Mokslo metus pradėjome renginiais, skatinančiais bendrystę, socializaciją: „Draugystės laužas” - prevencinis-edukacinis renginys „Ažuolo”, Beržų progimnazijų ir Gamtos mokyklos mokinių komandoms, „Susitikime prie laužo“ – neigiamų socialinių veiksmų prevencinė popietė, kūrybinės dirbtuvėlės - knygos skirtuko gaminimas „Netylėk, kreipkis pagalbos!“, susitikimas su Panevėžio apskrities VPK Prevencijos poskyrio darbuotojais „Smurtas artimoje aplinkoje – šiurkštus žmogaus teisių pažeidimas“. Antrajame pusmetyje startavo Neigiamų socialinių veiksmų prevencijos projektas „Aš ir tu – mes visi kartu“, sukvieta į susitikimą su Panevėžio visuomenės sveikatos biuro psichologu. „Ateik ir Tu!“- organizuotos praktinės veiklos, padedančios vaikams atpažinti nerimą, valdyti stresą, emocinę būklę ir elgesį. Mokslo metus baigėme linksmu pikniku mokyklos parke. „Aš ir tu – mes visi kartu!“ Grupės dalyvavo komandinėse varžybose, išskylavo, buvo įteikti neformaliojo vaikų švietimo programos baigimo pažymėjimai.

Organizuotos akcijos, renginiai, projektinė veikla skatino vaikus aktyviai dalyvauti aplinkosauginėje, kūrybinėje veikloje, ugde vertybines nuostatas, mokinių sąmoningumą – visuomet būti kūrybiškiems, smalsiems, aktyviems, bendrauti, būti tarp pozityvių žmonių, būti drąsiems ir išbandyti save įvairiose veiklose.

Mokykloje nuosekliai vykdoma ugdymo proceso stebėseną. Stebėta 18 mokytojų užsiėmimų, užpildytos stebėjimo formos, teigiami ir tobulinti aspektai aptarti individualiai su mokytojais. Lankomumo, veiklos fiksavimui mokykloje naudojamas elektroninis dienynas „Mano dienynas“. Pasibaigus mokslo metams mokiniai anketose išreiškė savo nuomonę apie grupės veiklas. Baigus programą 98 proc. apklausoje dalyvavusių vaikų teigė, kad jiems būrelių veikla buvo įdomi, sužinojo naujų dalykų apie gamtą, o 94 proc. apklaustųjų siūlytų draugui lankyti Gamtos mokyklą. Mokytojai savo metų veiklą apibendrino neformaliojo švietimo mokytojo savianalizės anketose.

4.3. Mokinių ir mokytojų pasiekimai:

Mokytojų ar mokyklos metodininkų kuruojami, mokiniai rengė pranešimus, kuriuose apibendrino atliekamus stebėjimus, tyrimus. Panevėžio Raimundo Sargūno sporto gimnazijos STEAM dalykų mokinių ir mokytojų konferencijoje „Panevėžio miesto mokyklų aplinkų užterštumas“ parengtas ir perskaitytas pranešimas „Kaip galime padėti paukščiams rasti namus šiuolaikiniame mieste“. Respublikinėje GLOBE konferencijoje perskaitytas pranešimas „Medžių ir debesų stebėjimai Panevėžio gamtos mokykloje“. Kėdainių „Ryto“ progimnazijos organizuojamoje XXII nacionalinėje moksleivių ir mokytojų konferencijoje „Gamtą ir mes“ mokiniai skaitė pranešimus: „Tinkamai pagamintas inkilas – geras namas paukščiui, „Ar pupai reikia šviesos“. Gautos padėkos mokytojoms ir mokiniams.

Mokiniai sėkmingai dalyvavo miesto švietimo įstaigų organizuojuose kūrybiniuose konkursuose. Buvo bendradarbiauta daugiau su V. Mikalausko menų gimnazija, organizuoti kūrybinių darbų mainai - Gamtos mokyklos ir gimnazijos bendruomenių kūrybinių darbų parodos. Dalyvauta daugiau nei 10 nacionalinio lygmens renginių: virtualioje nuotraukų parodoje-aplinkosauginėje iniciatyvoje, virtualiame ekologiniame projekte-parodoje, viktorinoje Zoom platformoje, kūrybinių darbų konkursuose, kurių temos siejamos su gamta, jos pažinimu. Dalyvauta 4 tarptautiniuose renginiuose (jaunimo meninės kūrybos darbų konkursas „Kalėdinis atvirukas“, piešinių konkursas „Spalvotas kalėdinis miestas“, „Pasaulio vaikų haiku konkursas 2021-2022 m. Lietuva“, žurnalo „Kids National Geographic“ piešinių konkursas „Nupiešk mylimiausią augintinį“).

Tokio pobūdžio neformaliojo švietimo veiklos ugdo mokinių kūrybiškumą, meninės raiškos kompetencijas, atliepia įvairių ugdymosi poreikių turinčių mokinių saviraiškos poreikius, yra reikšmingos vaikų emociniam ugdymui.

2022 m. birželio 23 d. neformaliojo ekologinio švietimo programą baigė 341 mokinys, jiems išduoti programos baigimo pažymėjimai: „Gamtos takeliu“ - 126, „Kaip prisijaukinti lapę“ - 157, „Žemei reikia draugų“ - 58.

III SKYRIUS UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS

5. Neformaliojo vaikų švietimo programų trukmė mokykloje – vieneri mokslo metai.
6. Mokslo metus sudaro: ugdymo procesas ir laikas, skirtas mokinių poilsui – atostogoms.
7. Ugdymo organizavimas:
 - 7.1. Ugdymo proceso pradžia – 2022 m. rugsėjo 1 d.
 - 7.2. Ugdymo proceso trukmė – 185 dienos.
 - 7.3. Ugdymo procesas skirstomas pusmečiais:
 - 7.3.1. pirmas pusmetis: 2022 m. rugsėjo 1 d. iki 2023 m. sausio 31 d.
 - 7.3.2. antras pusmetis: nuo 2023 m. vasario 1 d. iki 2023 m. birželio 22 d.
8. NVŠ programas lankantiems mokiniams rudens, žiemos (Kalėdų), žiemos, pavasario (Velykų) atostogos suteikiamos atsižvelgiant į 2022-2023 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendruosius ugdymo planus. Ugdymo proceso metu skiriamos atostogos:

Atostogos	Periodas
Rudens atostogos	2022 m. spalio 31 d. – 2022 m. lapkričio 4 d.
Žiemos (Kalėdų) atostogos	2022 m. gruodžio 27 d. – 2023 m. sausio 6 d.
Žiemos atostogos	2023 m. vasario 13 d. – 2023 m. vasario 17 d.
Pavasario (Velykų) atostogos	2023 m. balandžio 11 d. – 2023 m. balandžio 14 d.

9. Mokinių atostogų metu organizuojami praktinius įgūdžius lavinantys trumpalaikiai edukaciniai renginiai visiems pageidaujantiems mokyklos mokiniams.
10. Mokiniai į mokyklą priimami vadovaujantis Panevėžio miesto savivaldybės formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklų ir neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo mokyklų, vykdančių formalųjį švietimą papildančio ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo, neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ir neformaliojo ugdymo veiklas, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. 1-93.
11. Grupių komplektavimas vyksta rugsėjo 1-30 dienomis ir gali būti papildomas mokslo metų eigoje. Esant poreikiui ir galimybėms, mokiniai gali būti priimami į mokyklą ir kitu mokslo metų laiku.
12. Mokiniai iš mokyklos gali išvykti savo noru arba gali būti išbraukti iš mokinių sąrašo. Mokiniai iš mokinių sąrašo išbraukiami mokyklos direktoriaus įsakymu šiais atvejais:
 - 12.1. mokiniams baigus NVŠ programą;
 - 12.2. mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) parašius prašymą dėl mokinių išbraukimo iš mokyklos mokinių sąrašo;
 - 12.3. mokyklos mokytojo teikimu direktoriui dėl mokinio išbraukimo;
 - 12.4. jei mokykla negali vykdyti programos dėl objektyvių priežasčių.
13. Siekiant tinkamai organizuoti mokinių apskaitą, mokinių priėmimas ir išbraukimas iš sąrašų vykdomas vieną kartą per mėnesį - kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną.
14. Neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujantys mokiniai registruojami Mokinių registre.
15. Vidutinis mokinių skaičius grupėje – 12.
16. Užsiėmimai pradedami ne anksčiau kaip 10 val., baigiami ne vėliau kaip 18 val.
17. Pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma mokykloje yra pamoka. Vienos pamokos trukmė – 45 min.
18. Grupių veikla vyksta pagal direktoriaus įsakymu patvirtintą grafiką vieną arba du kartus per savaitę. Per dieną gali vykti 1 arba 2 pamokos. Jei tą pačią dieną vyksta 2 pamokos (bendra užsiėmimo trukmė 1.30 val.), atsižvelgiant į veiklos pobūdį, po 30-45 minučių, daromos ne trumpesnės kaip 10 minučių pertraukos.
19. Mokyklos formuojamo ugdymo turinio dalį gali papildyti mokykloje ir už jos ribų vykdoma kultūrinė, meninė, pažintinė, kūrybinė, praktinė, socialinė, prevencinė veikla, atitinkanti mokyklos tikslus ir mokinių mokymosi poreikius.

20. Saugaus elgesio instruktažai vedami mokslo metų pradžioje (rugsėjo mėnesį), prasidėjus žiemos sezonui ir vykdant specifinę praktinę veiklą, kuriai vykstant galimi specifiniai, neįprasti pavojai. Pravedus saugaus elgesio instruktažą, kiekvieną kartą elektroninio dienyno duomenų pagrindu išspausdinami lapai, kuriuose pasirašo mokiniai. Pasirašytinai mokiniai supažindinami ir su Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio gamtos mokykloje tvarkos aprašu.

21. Kadangi Gamtos mokyklos pastate yra mažai ugdymui skirtų patalpų ir siekiant didinti mokyklos prieinamumą skirtingo amžiaus vaikams, NVŠ programų užsiėmimai organizuojami ne tik Gamtos mokyklos edukacinėse erdvėse. Grupių veiklą priartinama prie vaiko gyvenamosios vietos ir sudaro galimybes saugiai ir aktyviai dalyvauti NVŠ programose, edukacinėse (mokymosi), pažintinėse, kultūrinėse veiklose. Grupės formuojamos miesto lopšeliuose-darželiuose, bendrojo ugdymo mokyklų ir pan. patalpose. Veiklų įvairovė sudaro galimybes vaikams ugdytis ne tik gamtamokslines, bet ir socialines bei asmenines kompetencijas, būti pripažintam, dalyvauti įvairiuose konkursuose, viktorinose, olimpiadose, konferencijose, akcijose, kūrybinių darbų parodose ir kt.

22. Ugdymas karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio, keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei, laikotarpiu (toliau – ypatingos aplinkybės) ar esant aplinkybėms mokykloje, dėl kurių ugdymo procesas negali būti organizuojamas kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu (vyksta remonto darbai mokykloje ir kt.), gali būti koreguojamas arba laikinai stabdomas, arba organizuojamas nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių ar aplinkybių mokykloje, dėl kurių ugdymo procesas negali būti organizuojamas kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, pobūdį ir apimtį.

23. Jei švietimo įstaigoje, kurioje vykdoma Gamtos mokyklos neformaliojo švietimo programa, paskelbiamas karantinas, ypatinga situacija ar izoliuojama Gamtos mokyklos neformaliojo švietimo programoje dalyvaujanti mokinių klasė, ugdymas organizuojamas pagal konkrečios mokyklos nustatytą ugdymo proceso organizavimo tvarką (pvz. programa vykdoma nuotoliniu būdu ar visai nevykdoma).

24. Ugdymo proceso eigoje naudojamas formuojamasis vertinimo būdas. Mokytojas nuolat stebi veiklos procesą ir žodžiu teikia konkrečią individualizuotą grįžtamąją informaciją apie asmeninius mokinių pasiekimus ir pažangą. Mokinių pasiekimai, naujos žinios bei įgytos kompetencijos gali būti paliudytos dalyvių refleksijose pokalbio metu, anketinėje apklausoje ar kitu mokytojo ir ugdytinių pasirinktu būdu.

25. Pasibaigus mokslo metams arba renginių metu mokiniai už asmeninius pasiekimus skatinami diplomais, padėkos raštais, prizais, motyvacinėmis dovanėlėmis. Mokiniais, baigusiais neformaliojo švietimo programą, išduodami mokyklos nustatytos formos Neformaliojo vaikų švietimo pažymėjimai.

26. Mokinių tėvai gauna informaciją apie vaiko pažangą ir pasiekimus individualių pokalbių su mokytojais metu, per elektroninio dienyno sistemą „Mano dienynas“, el. paštu arba iš programos pabaigoje gautų mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo dokumentų.

27. Dėl mokinių apskaitos mokykloje taikoma elektroninio dienyno sistema „Mano dienynas“. Elektroninio dienyno naudojimo tvarka nustatyta Elektroninio dienyno tvarkos apraše, patvirtintame 2015 m. rugpjūčio 26 d. mokyklos direktoriaus įsakymu Nr. VĮ-87 „Dėl elektroninio dienyno naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

28. NVŠ programų lankymas mokiniams yra nemokamas.

IV SKYRIUS UGDYMO PLANO RENGIMAS

29. Ugdymo planas parengtas atsižvelgiant į Panevėžio gamtos mokyklos nuostatus, patvirtintus Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2021-12-23 sprendimu Nr. 1-381, Panevėžio gamtos mokyklos 2020-2022 metų strateginį planą, patvirtintą Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2020 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. VĮ-19, veiklos kokybės įsivertinimo išvadas ir

rekomendacijas, atliktas mokytojų, vaikų ir tėvelių apklausas dėl ugdymo tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, vaiko pažangos bei pasiekimų įsi/vertinimo.

30. Ugdymo planą rengė darbo grupė, sudaryta Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2022 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. VĮ-75 „Dėl darbo grupės 2022-2023 m. m ugdymo plano projektui parengti sudarymo“.

31. Ugdymo plano tikslas – per neformaliojo aplinkosauginio švietimo programų turinio įgyvendinimą ugdyti asmenines, socialines, komunikavimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, mokėjimo mokytis, dalykines kompetencijas, plėtojančias mokinio pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos galimybes ir padedančias jam sėkmingai veikti visuomenėje.

32. Uždaviniai:

32.1. ugdyti mokinių pažinimo, kūrybiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos kompetencijas, ugdymo procesą orientuojant į gamtos pasaulio aiškinimą bei naudojantis taikomomis žiniomis praktinėje veikloje;

32.2. lavinti mokinių aplinkosauginius, ekologinius, tvarumo, kūrybiškumo, socialinius, emocinius ir sveikos gyvensenos įgūdžius, įtraukiant į aktyvų dalyvavimą organizuojamuose renginiuose, projektinėse veiklose;

33. Ugdymo plano projektas buvo pristatytas mokyklos bendruomenei mokytojų susirinkime 2022 m. birželio 16 d. (protokolas Nr. 2), jis suderintas su Mokyklos taryba 2022 m. rugpjūčio 30 d. posėdyje (protokolo Nr. 3). Panevėžio gamtos mokyklos ugdymo plano dėmė su mokyklos ir miesto strateginiu planu atskleidžiama per numatytas veiklas, projektus, renginius, ugdymo turinio įgyvendinimą, socialinę partnerystę. Ugdymo planas padeda įgyvendinti šias miesto strateginio plano III prioriteto „Švietimo ir verslo bendrystė, plėtojanti ateities ekonomiką“ priemones: „Formaliojo ir neformalaus ugdymo dėmės užtikrinimas“, „Neformaliojo vaikų švietimo programų plėtra, suteikiant prioritetą STEAM krypties programoms“, „Įtraukiojo ugdymo galimybių didinimas mokyklose“.

V SKYRIUS NVŠ PROGRAMŲ IR VEIKLŲ ĮGYVENDINIMAS

34. Neformaliojo vaikų švietimo programos įgyvendinamos neformaliojo švietimo metodais pagal Ugdymo plano nuostatas.

35. 2022-2023 mokslo metais mokykloje bus įgyvendinamos trys naujos neformaliojo aplinkosauginio švietimo programos: „Žalias vaiko pasaulis“ (priešmokyklinio amžiaus vaikams), „Žalia gamtos žinia“ (1-4 klasių mokiniams), ir „Atradimų žalias kelias“ (5-8 klasių mokiniams), kurios parengtos vadovaujantis Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-4. Programas rengė mokyklos direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė, jos aptartos mokytojų susirinkimo metu 2022 m. birželio 16 d. (protokolo Nr. 2). NVŠ programos patvirtintos mokyklos direktoriaus 2022 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. V-94 „Dėl neformaliojo aplinkosauginio švietimo programų patvirtinimo“, užregistruotos Neformaliojo švietimo programų registre.

36. 2022-2023 mokslo metais įgyvendinamų ugdymo programų aprašymai:

Eil. Nr.	Programos kryptis, veiklos pobūdis	Ugdymo programos pavadinimas, NŠPR kodas, aprašymas	Planuojamų grupių skaičius	Trukmė (valandų skaičius per savaitę)
1.	Gamta, ekologija	„Atradimų žalias kelias“ , Programos kodas NŠPR – 120800360 Programa orientuota į 5-8 klasių mokinius, apimtis – 37 savaitės, 74 pedagoginės val. per metus. Skirta plėsti mokinių ekologijos ir aplinkos pažinimo	4	2

		žinias, praktinių gebėjimų lauką, formuoti atsakingą, gamtą tausojantį elgesį. Sudaromos sąlygos mokinių saviraiškai per pasirinktos integruotos srities veiklų įgyvendinimą. Ugdomos pažinimo, kūrybiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos. Artimosios aplinkos floros ir faunos pažinimui skiriamos 24 val.; laisvai mokytojo ir vaikų pasirenkamai veiklai, susijusiai su vienu iš integruojamų dalykų., kai įgyvendinami specifiniai praktiniai darbai ar projektinė veikla pagal pasirinktos srities paskirtį, siejant su neformaliojo aplinkosauginio švietimo programos turiniu - 32 val.; praktinėms veikloms, skatinančioms aktyviai veikti, skiriama 10 val. ir 8 val. analizuojama ir mokomasi saugios elgsenos buityje, kelyje, ugdymo įstaigoje, gamtoje ir kt.		
2.	Gamta, ekologija	„ Žalia gamtos žinia “ Programos kodas NŠPR – 120800361 Programa orientuota į 1-4 klasių mokinius, apimtis – 37 savaitės, 74 pedagoginės val. per metus. Skirta ugdyti mokinio aplinkosauginius gebėjimus puoselėjant pozityvų emocinį santykį su supančia gamta, akcentuojant artimiausios aplinkos pažinimą per pojūčius, praktinę veiklą bei saviraišką. Ugdomos pažinimo, kūrybiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos. Aplinkosaugos ir žmogaus atsakomybių analizei skiriama 16 val., artimosios aplinkos augalų įvairovei ir pažinimui – 24 val., gyvūnų gerovės ir žmogaus atsakomybės temai – 20 val. ir 14 val. skiriama saugumo temai – instruktažai, prevenciniai renginiai, išlikimo pamokos gamtoje ir kt.	12	2
3.	Gamta, ekologija	„ Žalias vaiko pasaulis “ Programos kodas NŠPR – 120800362. Programa orientuota į priešmokyklinio amžiaus vaikus, apimtis – 37 savaitės, 74 pedagoginės val. per metus. Skirta ugdyti vaiko pasaulio pažinimo kompetencijas per artimiausios gamtinės aplinkos tyrinėjimą ir pažinimą, suteikti vaikams pirmąsias elementarias aplinkosaugines žinias ir skatinti jas pritaikyti praktinėje veikloje. Susipažinimui su vandens, šviesos, oro, vėjo, dirvožemio savybėmis skiriama 18 val., dar 18 val. skirtos susipažinti su augalais ir gyvūnais, sveiko, ekologiško gyvenimo būdo populiarinimui skiriama 14 val., vaikų įtraukimui į aktyvią veiklą – 20 val. ir 4 val.- saugaus elgesio instruktažams.	8	2

37. Bendrieji reikalavimai ugdymo turinio metinių valandų paskirstymui:

37.1. ne mažiau 40 proc. NVŠ programų užsiėmimų turi būti organizuojama lauke;

37.2. ne mažiau kaip 4 NVŠ programų užsiėmimai per metus privalo atitikti mokyklos direktoriaus patvirtintus STEAM kriterijus: mokytojo pasirinktas ugdymo organizavimo modelis gali apimti projektinę ilgalaikę veiklą arba atskirus užsiėmimus, turinčius STEAM elementų;

37.3. ne mažiau kaip 2 kartus per pusmetį NVŠ programų užsiėmimai turi būti organizuojamos Panevėžio gamtos mokyklos edukacinėse aplinkose.

38. Mokytojai, vadovaudamiesi pasirinktos Bendrosios neformaliojo ekologinio švietimo programos nuostatomis, rengia metinės veiklos ilgalaikius planus, kuriuos iki 2022 m. rugsėjo 15 dienos pateikia suderinimui direktoriaus pavaduotojui ugdymui.

39. Kontaktinės valandos darbui su grupe skiriamos direktoriaus įsakymu, atsižvelgiant į Ugdymo planą, veiklos pobūdį, bet ne daugiau kaip 2 kontaktinės valandos vienai grupei per savaitę.

40. Grupių veikla vyksta grafike nurodytu laiku, numatytoje vietoje, pagal tarifikuotas kontaktines valandas. Kitas darbo laikas (nekontaktinės valandos - 1 val. 35 min.) mokytojams leidžiamas dirbti kitoje vietoje. Šiuo darbo laiku už darbo saugą ir sveikatą yra atsakingas pats darbuotojas.

41. Neformaliojo ugdymo veiklų (NUV) pasiūla mokyklos NVŠ programas lankantiems mokiniams:

41.1. dalyvavimas projektų veiklose - aplinkosauginio švietimo projektas „Aplinkai draugiškas panevėžietis“, neigiamų socialinių veiksnių projektas „Aš ir tu - mes visi kartu“, kurie vykdomi visus metus gavus finansavimą numatytoms veikloms;

41.2. dalyvavimas renginiuose, akcijose, praktinėse veiklose: ekologinė akcija „Rudens kraitelė“, Gyvūnų dienos ir Tarptautinės klimato kaitos dienos paminėjimas, kūrybinės dirbtuvėlės, elektronikos ir baterijų atliekų surinkimo akcijos, rudens ir pavasario aplinkos tvarkymo talkos, Pasaulinės Žemės dienos paminėjimo renginiai, mokinių kūrybinių darbų parodėlės ir kt.;

41.3. dalyvavimas Tarptautinėje aplinkosauginio ugdymo programoje GLOBE - mokiniai telkiami tyrinėti aplinką, stebėti gamtą; atliekami debesų ir medžių lapų stebėjimai, rengiami pranešimai, kurie vėliau pristatomi šalies ir miesto konferencijose;

41.4. dalyvavimas Tarptautinėje aplinkosauginių mokyklų programoje (pagal atskirą planą);

41.5. dalyvavimas metodininkų vedamuose užsiėmimuose grupių mokiniams „Į pagalbą gamtos sekliams“ – tai praktinės 1 val. trukmės veiklos, skirtos užsiėmimams gamtinėje aplinkoje, kūrybos sodams, STEAM veiklų populiarinimui. Veiklos vykdomos Gamtos mokykloje pagal iš anksto suderintą grafiką ir temas;

41.6. dalyvavimas tiriamosiose veiklose gamtos pažinimui „Stebėk, pažink, fiksuok“ – savarankiškai mokinių atliekami gamtos stebėjimai pagal parengtas metodines rekomendacijas.

42. Kiti renginiai (mokykloje ir už jos ribų), kuriuose gali dalyvauti Gamtos mokyklos NVŠ programas lankantys mokiniai, vyksta pagal kiekvienais metais rengiamą mokyklos metų veiklos planą.

43. Ugdymo procesas gali būti organizuojamas ne tik grafike būreliui nurodytoje darbo vietoje. Dėl veiklų vykdymo už ugdymo įstaigos ribų mokytojas privalo informuoti mokinius iš anksto, nustatyta tvarka praveisti saugaus elgesio instruktažą ir el. paštu pranešti Gamtos mokyklos direktoriaus pavaduotojui ugdymui apie užsiėmimo vietos pakeitimą.

44. Įgyvendinant NVŠ programas ugdomos šios mokinių kompetencijos:

44.1. *pažinimo kompetencija* – ugdomas gebėjimas aiškinti gamtos pasaulį naudojantis taikomomis žiniomis, išsikelti realius mokymosi tikslus, pasirinkti mokymosi strategijas ir priemones, įsivertinti mokymosi pažangą, tobulinant dalykines žinias bei gebėjimus, būti atkakliam ir turėti teigiamą požiūrį į mokymąsi, plėsti akiratį, klausti ir ieškoti atsakymų, daryti išvadas;

44.2. *kūrybiškumo kompetencija* – ugdomas gebėjimas tyrinėti, stebėti, mąstyti kūrybingai, drąsiai kelti idėjas, inicijuoti idėjų įgyvendinimą, įtraukti kitus, aktyviai ir kūrybingai veikti, pagrįstai rizikuoti, mokytis iš nesėkmių, vertinti asmeniškai ir kitiems reikšmingas kūrybines idėjas, gebėti spręsti problemas;

44.3. *socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija* – ugdomas gebėjimas gerbti kitų jausmus, poreikius ir įsitikinimus, pozityviai bendrauti, būti atsakingu, valdyti konfliktus, padėti kitiems ir priimti pagalbą, dalyvauti bendruomenės ir visuomenės gyvenime, pažinti save ir save gerbti, įvertinti savo jėgas ir priimti iššūkius, kryptingai siekti tikslų, atsispirti neigiamai įtakai, laikytis duoto žodžio, valdyti emocijas ir jausmus ir kt.

45. Kompetencijų (įsi)vertinimą reglamentuoja Panevėžio gamtos mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka. Ugdymo proceso eigoje naudojamas formuojamasis vertinimo būdas. Mokinių pasiekimai, naujos žinios bei įgytos kompetencijos gali būti paliudytos dalyvių refleksijose pokalbio metu, anketinėje apklausoje, pristatant atliktus stebėjimus, projektines veiklas, kūrybinius darbus ir kt. Kiekvienam mokiniui sudaromos galimybės būti pripažintam, dalyvauti įvairiuose konkursuose, viktorinose, olimpiadose, konferencijose, akcijose, kūrybinių darbų parodose ir kt. Tokiu būdu (įsi)vertinimas vyksta kaip nuolatinis procesas. Ugdomos kompetencijos turi tiesioginės įtakos vaiko asmeniniam, visuomeniniam gyvenimui, emociniam intelektui, pilietiškumo formavimuisi, gyvenimo įgūdžiams.

46. Pasibaigus mokslo metams arba renginių metu, už asmeninius pasiekimus mokiniai apdovanojami diplomais, padėkos raštais, prizais. Vadovaujantis Neformaliojo vaikų švietimo pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2021 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. VĮ-63, mokiniams, išklausiems programą (ne mažiau 60 proc. užsiėmimų), įteikiamas mokyklos direktoriaus patvirtintos formos Neformaliojo vaikų švietimo pažymėjimas.

47. Panevėžio gamtos mokykloje vykdomas veiklos kokybės įsivertinimas.

PRIDEDAMA:

Neformaliojo vaikų švietimo programa „Žalias vaiko pasaulis“, patvirtinta Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2022 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. VĮ-94;

Neformaliojo vaikų švietimo programa „Žalia gamtos žinia“, patvirtinta Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2022 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. VĮ-94;

Neformaliojo vaikų švietimo programa „Atradimų žalias kelias“, patvirtinta Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2022 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. VĮ-94.

SUDERINTA

Panevėžio gamtos mokyklos tarybos
2022-08-30 protokolu Nr. 3

PRITARTA

Panevėžio miesto savivaldybės administracijos
Švietimo skyriaus vedėjo
2022-09-01 įsakymu Nr. VI-136